

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «СТЕЦОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(AFFAIRE STETSOV c. UKRAINE)
(Заява № 5170/15)

Стислий виклад рішення від 11 травня 2021 року

У червні 2008 року заявник уклав договір поруки з банком, в якому виступив поручителем за кредитним договором між позичальником, приватною компанією, та банком.

У лютому 2014 року апеляційний суд Харківської області задовольнив позов банку про стягнення із заявника непогашеної заборгованості за кредитним договором, пені та судових витрат. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ залишив це рішення без змін.

У тому ж році Апеляційний суд міста Києва задовольнив подання державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження заявника у праві виїзду за межі України до виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням суду.

Заявник подавав клопотання про зняття заборони на виїзд з країни як до судів, так і до Державної виконавчої служби України, однак йому відмовляли, оскільки заборона могла бути знята лише після повної сплати заборгованості.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 2 Протоколу № 4 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на порушення його права на свободу пересування та виїзду з країни.

Європейський суд зауважив, що відповідно до національного законодавства, яке діяло на момент подій, тимчасова заборона виїзду з країни не могла бути ні скасована, ні переглянута до повної сплати заборгованості. Європейський суд взяв до уваги зміни до Цивільного процесуального кодексу України, які дозволили боржникам оскаржувати, а судам скасовувати тимчасове обмеження у праві виїзду особи за межі країни, однак ці зміни набули чинності після подій, що стали підставою для звернення заявника до Європейського суду.

Європейський суд вказав, що до заявника були застосовані заходи, які не були достатньо обґрунтованими і не могли бути переглянуті до здійснення повної сплати, у зв'язку з чим втручання у право заявника на виїзд з країни не було обґрунтованим та пропорційним обставинам. Європейський суд констатував порушення пункту 2 статті 2 Протоколу № 4 до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 2 Протоколу № 4 до Конвенції;

3. *Постановляє*, що

а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

i. 1 000 (одну тисячу) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

ii. 850 (вісімсот п'ятдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат;

б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».